महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेंतर्गत वैयक्तिक लाभार्थ्याच्या सलग शेतावर, शेताच्या बांधावर व पडीक जिमनीवर अमृत महोत्सवी वृक्ष लागवड कार्यक्रमांतर्गत बांबू वृक्ष लागवडी संदर्भात समिती गठीत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन नियोजन विभाग (रोहयो प्रभाग) शासन निर्णय क्र. व्हिआयपी- २०२३/प्र.क्र. २७/मग्रारो - ५

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक, मंत्रालय, मुबंई ४०० ०३२. दिनांक : २७ एप्रिल, २०२३

वाचा-

शासन निर्णय क्र. फळबाग -२०२१/ प्र. क्र.६३/मग्रारो-५, दि. ३० मार्च, २०२२.

प्रस्तावना -

उपरोक्त शासन निर्णयान्वये राज्यात अमृत महोत्सवी फळबाग / वृक्ष/ फुलिपक लागवड योजनेची अंमलबजावणी सुरु आहे. सदर शासन निर्णयामध्ये बांबू वृक्षाचा समावेश आहे. बांबू वृक्ष लागवडीच्या माध्यमातून राज्यातील शेतकऱ्यांच्या जीवनामध्ये अमुलाग्र बदल होणार असून पर्यावरणाचा होणारा ऱ्हास कमी होण्यास मदत होणार आहे. या प्रकल्पाच्या माध्यमातून नदी नाले हरित करुन बारमाही वाहतील असे लोकाभिमुख काम या माध्यमातून उभे राहणार आहे, जे पूर्ण देशाला दिशादर्शक उरणार आहे. यासाठी राज्यात मोठ्या प्रमाणावर बांबू वृक्षांची लागवड करणे आवश्यक आहे.

मनरेगाअंतर्गत वृक्ष लागवडीमधून बांबू लागवड करण्याबाबत प्रचार प्रसिध्दी करणे, शेतक-यांमध्ये सकारात्मक दृष्टीकोन निर्माण करणे, जनजागृती करणे, बांबू लागवडीचे शेतक-यांना प्रशिक्षण देणे, बांबू लागवडीचे अंदाजपत्रक तयार करुन त्यासाठी उपलब्ध बाजारपेठेचा अभ्यास करणे अशा विविध बाबींवर तज्ञांकडून मार्गदर्शन घेणे आवश्यक आहे. यासाठी शासनस्तरावर समिती गठीत करण्याची बाब विचाराधीन आहे.

शासन निर्णय:-

अ.मु.स. (रो.ह.यो) यांच्या अध्यक्षतेखाली मनरेगा अंतर्गत बांबू वृक्ष लागवडीकरीता खालीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यात येत आहे.

१. अ.मु.स. (रोहयो)	अध्यक्ष,
२. सचिव (वने)	सदस्य,
३. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (पुणे)	सदस्य,
४. जिल्हाधिकारी (सिंधुदुर्ग)	सदस्य,
५. श्री. पाशा पटेल मा. माजी वि.स.स.	सदस्य,
६. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र बांबू विकास मंडळ, नागपूर	सदस्य,
७. श्री. रमेश साहेबराव माने वनशेती तज्ञ	सदस्य,
८. उपसचिव (रोहयो)	सदस्य सचिव

समितीची कार्यकक्षा पुढीलप्रमाणे राहील.

- मनरेगा अंतर्गत (वृक्ष लागवड) बांबू लागवड मोठ्या प्रमाणावर करण्यासाठी प्रचारप्रसिध्दी करणेसाठी आराखडा तयार करणे.
- शेतक-यांना बांबू लागवडीसाठी उद्युक्त करणे, बांबू लागवडीचे प्रशिक्षण, बांबू लागवडीचे
  पर्यावरणीय महत्त्व आणि बांबू लागवडीतून होणारे आर्थिक फायदे याबाबत प्रशिक्षित करणे.
- बांबू लागवडीच्या अंदाजपत्रकाबाबत विचार विनिमय करणे.
- 💠 💎 बांबूसाठी उपलब्ध बाजारपेठेचा अभ्यास करणे व अन्य महत्त्वाच्या बाबी.
- 💠 💎 समितीने मोठ्या प्रमाणावर बांबू लागवडीसाठी शासकिय यंत्रणांना मार्गदर्शन करणे.
- उपरोक्त समितीने तीन महिन्यातून एकदा बैठक घेणे अनिवार्य राहील. बैठकीसाठी उपस्थित अशासिकय सदस्यांना प्रवासभत्ता मनरेगा अंतर्गत निधीतून अनुङ्गेय राहील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२३०४२७१२५५५३५८१६ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(नंदकुमार) अपर मुख्य सचिव (रोहयो)

प्रत,

- १. मा. राज्यपालांचे सचिव,
- २. मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
- ४. सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५. मुख्य सचिवांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
- ६. शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ७. संचालक,अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
- ८. महासंचालक,माहीती व जनसंपर्क मंत्रालय, मुंबई
- ९. सर्व विभागीय आयुक्त,
- १०. आयुक्त, महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना, नागपूर
- ११. सर्व जिल्हाधिकारी (मुंबई व मुंबई उपनगर वगळून)
- १२. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद
- १३. प्रधान मुख्य वन संरक्षक, नागपूर
- १४. आयुक्त (कृषि) महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १५. संचालक, फलोत्पादन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १६. महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर
- १७. महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य (लेखा परिक्षा) मुंबई/नागपूर
- १८. सर्व उप सचिव/ अवर सचिव/कक्ष अधिकारी नियोजन विभाग (रोहयो)
- १९. सर्व उपजिल्हाधिकारी (रोहयो)
- २०. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
- २१. निवड नस्ती रोहयो ५